

NCP

Sådan konstrueres en ernæringsdiagnose! - en vejledning trin for trin

Af Sofie Wendelboe, Formand for FaKD,
klinisk diætist og NCP-nord, sw@diætist.dk

1 Gå ind på vores hjemmeside, vælg kategorien "Viden" – "Viden om..." – "Viden om NCP".

Her finder du terminologien for trin 2, som er ernæringsdiagnosen. Husk, at det er de præcise ord fra terminologilisten, som skal bruges i dit notat. Ernæringsdiagnose kan bruges synonymt med ernæringsproblem.

2 Brug et hjælpeark. Det kan se ud som det viste i boks 2. Skriv alle de mulige ernæringsdiagnoser, som du kan se hos din klient, i den første kolonne. Brug ordene fra terminologilisten. Se et eksempel i boks 3. Der kan sagtens være flere end 4 ernæringsdiagnoser, når du skriver ind på hjælpearket. Når de alle er samlet, kan du skrive alle sammen eller prioritere dem.

Boks 1: Definitioner (Kilde: FaKD Terminologiliste 2014)

Ernæringsdiagnose: Ernæringsprofessionelles identifikation og beskrivelse af et eller flere eksisterende ernæringsrelaterede problemer, samt deres mulige årsager, tegn og symptomer. Ernæringsdiagnosen kan afhjælpes eller bedres gennem en ernæringsintervention. Ernæringsdiagnose bruges synonymt med ernæringsproblem.

Redegørelse for ernæringsdiagnosen: En redegørelse for, at ernæringsdiagnosen eksisterer, består af ernæringsproblem (P), mulige årsager (E), tegn og symptomer (S). Forkortes PES.

Ernæringsprofessionelle beskriver ernæringsproblemet/ ernæringsdiagnosen, mulige årsager samt tegn/ symptomer, der dokumenterer, at ernæringsdiagnosen eksisterer. Ernæringsdiagnosen skrives i journalen ved: Ernæringsproblem/ ernæringsdiagnose (P) relateret til Ætiologi/ mulige årsager (E) dokumenteret ved tegn/symptomer (S).

Årsag/ Ætiologi: Videnskaben om sygdommens årsager. E i PES (redegørelse for ernæringsdiagnosen) og ernæringsdiagnosens mulige årsager. Skrives i journalen som: "... relateret til... Ætiologi (E)".

Tegn: Den ernæringsprofessionelles observationer. Fx af, hvordan ernæringsdiagnosen kommer til udtryk. Ofte årsag til henvisning til ernæringsprofessionel. Dokumenterer, at den specifikke ernæringsdiagnose eksisterer. Udgør sammen med symptomer S i PES (redegørelse for ernæringsdiagnosen). Skrives i journalen som: "... dokumenteret ved... S".

Symptomer: Klientens subjektive oplevelser. Fx af, hvordan ernæringsproblemet kommer til udtryk. Dokumenterer, at den specifikke ernæringsdiagnose eksisterer. Udgør sammen med tegn S i PES (redegørelse for ernæringsdiagnosen). Skrives i journalen som: "... dokumenteret ved... S".

Boks 2: Hjælpeark til ernæringsdiagnosen

Problem	Årsag	Tegn/ Symptom
	Relateret til	Dokumenteret ved

3 Udfyld kolonnen til højre med tegn og symptomer. Hvilke data dokumenter, at ernæringsdiagnoserne, du har valgt, eksisterer? Se eksempel på et hjælpeark i boks 3.

4 Udfyld kolonnen i midten med mulige årsager. Det gælder om at finde den mest grundlæggende årsag, derfor skal du spørge HVORFOR 5 gange. Hvis det ikke er muligt at finde en årsag, kan du skrive ukendt årsag. Husk at bruge klienten til at validere, om det er den mest grundlæggende årsag, du har fundet. Se eksempel på et hjælpeark i boks 4.

5 Faglig refleksion
Nu har du konstrueret en eller flere ernæringsdiagnoser, og for at sikre, at din ernæringsdiagnose er så stærk som mulig, skal du kigge på hvert enkelt og gennemgå følgende spørgsmål:

- Har du udvalgt en ernæringsdiagnose, som findes i terminologien for trin 2?
- Er der ét problem og én årsag? (med mulighed for årsagens årsag)
- Har du udvalgt den mest primære årsag? (Hvorfor x 5)
- Dokumenterer tegn og symptomer, at ernæringsdiagnosen, som du har valgt, eksisterer?

Boks 3: Hjælpeark med tegn og symptomer

Problem	Årsag	Tegn/ Symptom
Adipositas	Relateret til	BMI 47
Behov for viden om mad og ernæring		Klienten oplyser, at han ikke ved nok om, hvad han skal gøre for at tabe i vægt, og har derfor valgt forskellige ugebladskure i perioder, men uden varigt resultat.
Excessiv indtagelse af fedt		Kostanamnesen viser, at der vælges kød og pålæg med højt indhold af fedt, ½ l sødmælk dgl., samt tandsmør på brødet
Excessiv indtagelse af typer af fedtstof (mættet fedt)		Kostanamnesen viser indtagelse af kød, pålæg og mælk med højt fedtindhold samt store mængder smør
Insufficient indtagelse af kostfibre		Kostanamnesen viser, at der kun indtages brød med lavt indhold af kostfibre og max. 100 gram frugt og grønt dgl.
		Dokumenteret ved

Nu har du konstrueret din egen ernæringsdiagnose, og samtidig har du fået foræret, hvilken ernæringsintervention der er mest relevant (skal rette sig mod årsagen), og hvilke indikatorer du skal bruge i ernæringsmonitorering og –evaluering (tegn og symptomer).

Husk at prioritere mellem ernæringsdiagnoserne, ofte vil det kun være muligt at

intervenere på 1-2 pr. gang. Husk, at der kan være både en langsigtet ernæringsdiagnose; adipositas, og flere kortsigtede ernæringsdiagnoser; excessiv indtagelse af fedt, insufficient indtagelse af kostfibre.

God fornøjelse!

Boks 4: Hjælpeark med tegn og symptomer

Problem	Årsag	Tegn/ Symptom
Adipositas	Relateret til	BMI 47
Behov for viden om mad og ernæring		Aldrig tidligere haft adgang til ernæringsprofessionel og derfor ikke fået haft mulighed for relevant undervisning
Excessiv indtagelse af fedt		Præference i forhold til at vælge det, han bedst kan lide i supermarkedet
Excessiv indtagelse af typer af fedtstof (mættet fedt)		Præference i forhold til at vælge det, han bedst kan lide i supermarkedet
Insufficient indtagelse af kostfibre		Behov for viden om muligheder for at indtage flere fibre, da pt. ikke tidligere har haft mulighed for relevant undervisning
		Dokumenteret ved